

Konserwacja

Ochrona dziedzictwa kultury i zachowanie całej jego różnorodności jest ważnym zadaniem światowej społeczności w XXI wieku. W tym kontekście umacniającemu się poczuciu współodpowiedzialności towarzyszy obecnie świadomość istnienia wielu konkretnych problemów, dotyczących konserwacji, restauracji oraz dokumentacji światowego dziedzictwa, związanych z odmiennością kulturową różnych obszarów oraz różnorodnymi definicjami spuścizny kultury. XX wiek przyniósł znaczące zmiany w rozumieniu roli konserwacji i ochrony światowego dziedzictwa. Takie dokumenty jak *Dokument z Nara o Autentyzmie*, *Deklaracja z Yamato* czy *Karta z Burra* promują bardziej holistyczne spojrzenie na dziedzictwo materialne, dostrzegając jego związki z aspektami niematerialnymi i uwzględniając jego pełen kontekst kulturowy, w tym także zagadnienia społeczne oraz otoczenie zabytku. Teoria konserwacji, leżąca u podstaw zawartych w tych dokumentach zasad konserwatorskich umożliwia prowadzenie powszechnego dialogu, uwzględniającego różnorodność kulturową na świecie – a zarazem dającego pełniejszy obraz światowego dziedzictwa oraz możliwości właściwej jego ochrony.

Polski Instytut Studiów nad Sztuką Świata podejmuje zagadnienia ochrony i konserwacji materialnego dziedzictwa kulturowego obszarów geograficznych, będących przedmiotem jego zainteresowania. Od początku istnienia wcześniejszej formacji - Polskiego Stowarzyszenia Sztuki Orientu, z którego Instytut się wyłonił – zagadnienia te były podejmowane nie tylko na cyklicznych toruńskich spotkaniach, ale także przy okazji różnych konferencji tematycznych lub poświęconych wyłącznie zagadnieniom konserwatorskim, jak np. konferencja *Polska Konserwacja w Egipcie i na Bliskim Wschodzie*. Istotną część aktywności organizacji, odnoszącą się do ochrony światowego dziedzictwa, dotyczyła działań na forum cyklicznych Spotkań Ministrów Kultury krajów skupionych w Asia-Europe Foundation (ASEM CMM), gdzie uczestniczyliśmy w pracach związanych z organizacją współpracy w zakresie ochrony i konserwacji zabytków europejskich i azjatyckich. W latach 2011 i 2013 Instytut współpracował z programem British Library *Arcadia*, obejmującym digitalizację i konserwację kolekcji rękopisów w Etiopii. W 2012 roku ze środków Ministerstwa Spraw Zagranicznych, uzyskanych za pośrednictwem Ambasady RP w Hanoi przeprowadzone zostały w Hue Monuments Conservation Center w dawnej stolicy Wietnamu Wietnamu - Hue warsztaty konserwatorskie w ramach *Technical Training in Hue for Vietnamese Specialists in the Area of Renovation and Conservation of Historic Sites and Objects* dla specjalistów z tego kraju. W siedzibie Instytutu odbywają się cykliczne seminaria, na których obok zagadnień historycznych i kulturoznawczych omawiana jest także problematyka konserwatorska.

Naszym celem jest prezentacja teoretycznych i praktycznych zagadnień konserwacji i ochrony materialnego dziedzictwa kulturowego w kontekście odmienności kulturowych w rozumieniu wartości estetycznych, społecznych i duchowych. Polska jest krajem, którego doświadczenia, dotyczące ochrony dziedzictwa kulturowego mają wyjątkowy charakter. Trudne dzieje kraju, walka o zachowanie tożsamości narodowej, a potem konieczność odbudowy ze zniszczeń wojennych, wpłynęły nie tylko na bogate doświadczenia w ratowaniu dziedzictwa, ale także na powstanie „polskiej szkoły konserwacji”, która była związana ze specyficznymi uwarunkowaniami kulturowymi. Nasi członkowie prowadzą prace konserwatorskie w różnych krajach, ale także zajmują się konserwacją i ochroną sztuki pozaeuropejskiej w kolekcjach polskich.